

S. Sayısı : 169

1942

İnhisarlar U. M. bütçesi

Inhisarlar umum müdürlüğü 1942 malî yılı bütçe kanunu lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/766)

T. C.
Başvekalet
Kararlar Dairesi
Sayı : 6/844

28 . II . 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İcra Vekilleri Heyetince 28 . II . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan Inhisarlar umum müdürlüğü 1942 malî yılı Bütçe kanunu lâyihası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil
Dr. R. Saydam

Masraf bütçesi mucip sebepleri

F. M.

1 Üretler :

1 Memurlar :

Bu maddeye teşkilât kanununa bağlı (1) numaralı cetvele göre geçen yıl tahsisatının aynı olarak 3 004 800 lira ve 4178 numaralı kanunun 1 nci maddesi mucibince verilecek zamlar için 492 900 lira olmak üzere ceman 3 497 700 lira konulmuştur.

Açık tahsisatı :

Bu maddeye tahsisat konulmasına mahal kalmadığından 1942 yılı için teklifatta bulunulmamıştır.

2 Muvakkat tazminat :

İdarenin Ankara'da bulunan memurlarıyla muvakkaten Ankara'da üç aydan fazla kalacak memurlara 3656 sayılı kanun hükümleri dairesinde verilecek mesken zamlarıyla Ankara'ya nakilleri mukarrer bulunan idarei merkeziye memurlarına verilmesi lâzımgelen mesken zamlarını karşılayan bu tertip için 1941 yılında bidayeten 112 536 lira tahsisat konulduğu halde bilâhara Umum müdürlüğün sene başında Ankara'ya nakli kabil olamayacağı anlaşılması üzerine bu miktardan bir kısmı diğer maddelere tevzi edilerek 85 476 lira bırakılmıştır.

Yeni senede, naklin vukuu ihtimali ve Teşkilât kanunu mucibince Vekâlette teşkil edilmiş olan tetkik ve murakabe heyetiyle merkez memurlarından bir kısmının derece ve ücretlerinin Teşkilât kanunu hükümleri dairesinde arttırılmış olması gözönünde bulundurulurken geçen seneki esas tahmin olan 112 536 liradan 7 320 lira fazlasıyla 119 856 lira teklif olunmuştur.

3 Hastaların tedavi, yol ve sair masrafları :

Hastaların tedavi; yol ve sair masraflarını karşılayan bu tertibe geçen yıl tahsisatının aynı olarak 10 000 lira konulmuştur.

4 Müteferrik müstahdem :

F. M.

Ücretleri 20 ve 25 lira olan odacı ve bekçilerden bir kısmının ücretlerinin 25 ve 30 liraya iblağı ve müstahdem kadrosuna iki barut fişenk mütehasssının ilâvesi zaruretine binaen bu maddeye ilâvesi lâzımgelen 20 040 lira ile 4178 sayılı kanunun 1 nci maddesi mucibince verilecek zamlar için 128 033 lira olmak üzere ceman 148 073 lira fazlasiyle 761 033 lira konulmuştur.

2 Merkez ve taşra masrafları :

1 İdarehane ve satış depoları kirası :

Fabrika, imalâthane, imlâthane ve Y. Tütün depolarıyla tuzlalardan gayri idare teşkilâtının merkez ve taşrada işgale mecbur olduğu idarehane binalarıyla satış depoları ve mamulât ambarlarının kiralarını karşılayan bu tertibe geçen yıl tahsisatının aynı olarak (190 000) lira konulmuştur.

2 Mahkeme masrafı :

İdarenin leh ve aleyhine açılan dâvalardan dolayı mahkeme ve icra harçlarıyla bu öğürda ihtiyar olunan sair masrafları ve inhisar altında bulunan oyun kâğıdı; kibrit çakmak ve çakmak taşı kaçakçılığından mütevellit suçlara ait dâvaların mahkeme ve sair masraflarıyla daimî avukatı olmıyan yerlerde verilen avukat ücretlerini ve dâvaları idare lehine intaç edenlere 2159 sayılı kanunun 8 nci maddesi gereğine tediye edilecek ücretlerle yıl içinde dâva ve icra işleri çoğalan yerlerde işlerin arkası alınmıyaya kadar muvakkaten istihdamna zaruret hâsıl olan memurlara verilen ücretleri karşılayan bu maddeye evvelki seneler sarfiyatı gözönünde tutulmak suretiyle geçen yıl tahsisatının aynı olarak (56 000) lira konulmuştur.

3 Para gönderme masrafı :

Ziraat bankası vasıtasıyla veya posta havalesi olarak gönderilen paralar için verilecek ücretlerle posta merkezi bulunmıyan yerlerde posta merkezine kadar para sevki için ihtiyar olunan masrafların karşılığı olan bu tertibe 1941 senesi iptidasından itibaren mamulâtımızdan alınan müdafaa vergilerinin tezayüdü ve satışların günden güne artması dolayısıyla mülhakatta vukubulacak fazla nakdî irsalâtın icabettirdiği masraflar nazarı dikkate alınarak geçen yıl tahsisatından 23 000 lira fazlasiyle (120 000) lira konulmuştur.

4 İdare masrafı :

Geçen yıl tahsisatının aynı olmak üzere bu tertibe konulan (330 000) lira tahsisat aşağıdaki masrafları karşılamaktadır.

1. Kırtasiye bedelleri ve mamulât etiket ve ambalâjlarıyla matbu evrak hazırlıyan idare matbaasının umumî masrafları;

2. Teshin; elektrik, su masrafları;

3. Şenlik masrafları;

4. Nakil masrafları;

5. Reklâm nevinden olmıyan ilânlar;

6. Muhabere ve mükâleme (2721 ve 2722 sayılı kanunların hükümleri dairesinde resmî posta ve telgraf irsalâtı için posta ve telgraf idaresine verilmekte olan mebeliğ dahildir.)

7. Hariçte yapılması zaruri bulunan tercüme ve etütlerle mubayaası idarece faydalı görülen eserlerin geçen senelerde olduğu gibi ücret ve bedelleri;

8. Bazı odacı, bekçi, şoför, sevk memuru, tahsildar gibi müstahdemlerle şehir ve kasabalardan uzak mesafelerde bulunan barut depo memurları ile muhafaza ve muhafaza tahsil memurlarına verilmesi zaruri olan elbise, fotin, kaput, muşamba gibi giyecek eşya bedelleri;

F. M.

9. İdarenin bulunduğu binalarda umumî temizlik masrafları ve kira ile işgal olunan han ve sair yerlerdeki odabaşı, asansörcü, gardropçu gibi han müstahdemlerine geçen senelerde olduğu gibi mesai saatleri haricindeki hizmetlerine binaen yapılacak cüzi yardımlar;
 10. İdareyi alâkadar eden kongreler münasebetiyle veya mubayaa için gelen mütehasıs ve tüccarların ağırlanması için umum müdürlükçe ihtiyar olunacak masraflar;
 11. İdarenin iştigal mevzuu dahilinde çalışan beynelmilel müessese ofis ve kongrelere iştirak için sarfı iktiza eden mebalîğ;
 12. Bütçenin tertiplerinde mukabili bulunmayan sair masrafları;
- 5 Kaza sigortası :
- Barut depo memur ve müstahdemlerinin kazaya karşı yapılan sigortaları için konulan bu tertibe adedleri arttırılan barut dairesi memur ve müstahdemleri için verilecek fazla ücret de nazarı dikkate alınarak geçen yıl tahsisatından (250) lira fazlasiyle (1250) lira teklif olunmuştur.
- 6 Kurs masrafları :
- Memurların meslekî bilgilerini arttırmak gayesiyle ihdas edilen ve 9 senedenberi muvaffakiyetli neticeler veren kursların geçen senelerde olduğu gibi idarî muamelât hakkında tatbikat gösteren ve bu hususta mümarese yaptırın, müdür ve diğer öğretmenlerin umum müdürlükçe tensip edilmekte olan ücretleriyle idare masraflarını ve kursa celbedilen memurların gidip gelme yol ve ikamet masraflarını karşılıyan bu tertibe geçen yıl tahsisatının aynı olarak 20 000 lira konulmuştur.
- 3 Daimî memuriyet harcırahı :
- 1 nci fasla dahil memur ve müstahdemlerden idari ve sıhhi sebeplerden dolayı bir yerden diğer bir yere nakledilenlere idareye yeniden alınacak ve sıhhi ve idari sebeplerle çıkarılacak sin tahdidine tâbi tutulacak veya tekaüt edileceklerin kanun ve kararnamesine göre verilen harcırahları karşılıyan bu fasla geçen yıl tahsisatına aynı olarak 80 000 lira konulmuştur.
- 4 Muvakkat memuriyet harcırahları :
- 1 Muvakkat memuriyet harcırahı :
- 1 nci fasla dahil memur; müstahdemlerden idari ihtiyaçlara binaen bir yerden diğer bir yere muvakkaten gönderilecek olanlarla hastalık ve mezuniyet gibi hallerde işlerin sekteye uğramaması için hasta ve mezun bulunan memur ve müstahdemine vekâlet etmek üzere diğer bir mahalden gönderilecek vekillere kanun ve nizamnamesine uygun olarak verilecek harcırahları karşılıyan bu fasla muamelâtın sevk ve nakil işlerinde verilen ve Divanı muhasebat encümeni kararı veçhile bu tertipten ödenmesi muktazi yol masrafları da gözönünde tutularak geçen yıl tahsisatından 14 999 lira fazlasiyle (54 999) lira konulmuştur.
- 2 Tetkik için yabancı memleketlere gönderilecek memurların harcırahı :
- Yabancı memleketlere tetkik için gidecek müdür ve memurların kanun ve kararnamesine uygun olarak verilecek harcırahlarına ait olan bu tertibe, vaziyeti hâzıra dolayısıyla şimdilik bir masraf yapılamıyacağı nazarı itibare alınarak bu tahsisatın bütçedeki yerinin muhafazasını teminen bir lira konulmuştur.
- 5 Müfettişler harcırahı :
- İdare müfettişlerine kanun ve kararnamesine uygun olarak verilen harcırahları karşılıyan bu fasla teftiş heyeti kadrosunun genişlemesi gözönünde tutularak geçen yıl tahsisatından 5 bin lira fazlasiyle 55 000 lira teklif olunmuştur.

F. M.

6 Tecrübe ıslah ve mücadele masrafları :

1 Fennî eki, dikim, tecrübe masrafları :

Tütün enstitüsü ile buna mülhak kimyahane ve sair teşkilâtın ve muhtelif yerlerdeki tecrübe istasyonlarının masraflarıyla kalbur makineleri ve tütüncülere verilen camekân bedellerini tütün haritalarının masraflarını; fen memur ve müstahdemlerinin harcırahlarını ve nümune bağlarının bütün masraflarını ihtiva eden bu tertibe enstitü ile tecrübe istasyonlarında yapılmakta olan ıslâhat ve huplon deneme tarlaları için ihtiyar olunacak masraflar da gözönünde bulundurulurken geçen yıl tahsisatından 10 000 lira fazlasıyla 65 000 lira teklif olunmuştur.

2 Hastalıklarla uğraşma masrafı :

Bu tahsisat tütün hastalıklarına karşı yapılan uğraşma işlerini karşılamaktadır.

Ziraat vekâleti tarafından hesabımıza yapılan mücadele masraflarıyla tütüncülük bölgelerinde açılan mücadele nümune fideliklerinin icabettirdiği masraflar da gözönünde tutularak bu tertibe geçen yıl tahsisatının aynı olmak üzere 15 000 lira konmuştur.

7 Kaçağı kovalama ve tütün Ekimi masrafları :

1 Ekim ve yazma masrafı :

3437 sayılı kanunun tatbiki için konulan bu tahsisat tütün tahmin ve tahrir işleriyle uğraşan heyetlerin yol ve günlük masraflarını ve bunlarla beraber gönderilen idare memurlarının yol masrafları, kanun hilâfi ekilenlerin sökülmesi memnu mezruatın yok edilmesi için yapılacak masraflarla ekim ve yazma işlerine ait sair masrafları karşılamaktadır.

3437 sayılı kanunun tatbikinden mütevellit olarak tütün ekicilerine verilecek mü-kâfat ve imal tiplerinin tetkik ve tecrübeleri için ihtiyar olunacak masarif de gözönünde tutularak bu tertibe geçen yıl tahsisatından 2 000 lira noksanıyla 110 000 lira konması kâfi görülmüştür.

2 Emanet ambarları masarifi :

Bu maddeye konulan tahsisat zürra tütünlerinin konması için tutulan ambarların kiralalarını ve bu tütünlerin iyi bir şekilde muhafazası için kullanılan amele ve aktarmacılarla gerek ambarlama ve gerek fermantasyon zamanında fazla olarak muvakkaten kullanılması lâzım olan amele, kantarcı, istifei ve bekçi gibi müstahdemlerin gündeliklerini karşılamaktadır. Satılmıyan tütünler için verilecek ambar kiralalarıyla muhafaza ve bakım masrafları ve bazı muntakalarda ahvali hâzıra dolayısıyla yeniden kira ile tutulmasına zaruret hâsıl olan ambarlar için verilecek icar bedelleri de nazarı dikkate alınmak suretiyle bu tertibe geçen yıl tahsisatının aynı olarak 110 bin lira teklif olunmuştur.

3 Muhafaza ve muhafaza tahsil memurlarıyla kaçak maddeler masarifi :

Bu tahsisat, muhafaza memurlarıyla muhafaza ve tahsil memurlarının kaçak takibatı dolayısıyla yapmağa mecbur oldukları masrafları ve bu hususta kullanılması zaruri görülen nakil vasıtaları kira bedellerini bu memurların mesailerinin kontrolü ve kaçak vaziyetinin tetkiki için ihtiyar olunacak masrafları ve kaçak eşyanın saklanması, nakli veya yok edilmesiyle bazı mevkilerde ve başlıca tuzlalar civarında yılın muayyen mevsimlerinde istihdamına lüzum görülen kolcuların ücretlerini ve inhisar altında bulunan oyun kâğıdı, kibrit, çakmak ve çakmak taşı kaçakçılığından dolayı idarenin ihtiyar ettiği takibat masraflarını karşılamaktadır. Mahalli vaziyet ve icaplarına göre programlaştırılmış kaçakla uğraşma işlerinde tek başına matlup derecede faaliyet gösteremedikleri anlaşılın muhafaza memurlarının ekip halinde çalıştırılmalarından doğacak takibat masraflarıyla bunlara verilecek masarifi zaruriye miktarlarında ahvali hâzıra dolayısıyla vukubulacak tezayütler gözönünde bulundurulurken bu tertibe geçen yıl tahsisatından 40 bin lira fazlasıyla 200 000 lira teklif olunmuştur.

F. M.

4 Kaçakla uğraşma masrafı:

Bu maddeye konulan tahsisat kaçakla gizli olarak yapılan uğraşma işleri için ihtiyar olunan masraflara aittir. Kaçakçılığın azalması için alınacak tedbirler gizli haberci teşkilâtının vücut ve inkişafına bağlı bulunduğundan bunu temin ve idame edebilmek üzere yapılacak masrafları karşılamak için içinde bulunduğumuz yıl sarfiyatı nazarı itibare alınmak suretiyle geçen sene tahsisatından 4 000 lira noksaniyle 6 000 lira teklif olunmuştur.

8 1918 sayılı kanun ile ekleri hükümlerine göre verilecek ihbariye ve ikramiyelerle kaçak takibatında ölen veya sakatlananlara verilecek tazminat:

Bu tahsisat 1918 sayılı kanun ile ekleri hükümlerine göre müstahiklerine verilecek peşin ikramiyelerle kaçak takibatında ölen veya sakatlananlara verilen tazminatları karşılamakta olup yıl içindeki sarfiyat nazarı dikkate alınmak suretiyle geçen yıl tahsisatının aynı olarak (10 000) lira konulmuştur.

9 Sabit kıymetler masarifi :

1 Yapı işleri ve tamirleri:

Sihhi ve idari ihtiyaçlara uygun olarak 1942 yılında yaptırılması lüzumlu görülen idarehane binalarının inşa masraflarıyla idarehane, fabrika, imlâthane ve imalâthane tuzlalar ve depolarda yapılacak inşaat ve tamirat masraflarını ve idare mühendislerinin ve fen memurlarının fiilen inşaata nezaret ve murakabe etmek üzere bir mahalden diğer bir mahalle izamlarında tahakkuk edecek yol masraflarını ve tuzlaların gerçevelerini gösterir yapılacak haritalar için 1942 yılında sarfı lâzımgelen miktarları karşılayabilmek üzere bu tertibe geçen yıl tahsisatının aynı olarak 400 000 lira teklif olunmuştur.

2 Makineler ve teferruatı:

Şarap fabrikalarıyla yeniden açılacak imalâthanelere lâzım olan makine ve aksamının tütün ve müskirat fabrikalarıyla tuzlalarda yeniden vücade getirilecek tesisattan başka sözü geçen fabrikalar ve tuzlalar için daimî surette alınması, yenilenmesi mûtat olan makineler ve teferruatını karşılayan bu tertibe İstanbul kutu, Paşabahçe müskirat ve İstanbul bira fabrikalarıyla imlâhaneler ve tamir atelyesi için alınmasına lüzum görülen makineler bedeli de gözönünde bulundurulmak suretiyle geçen yıl tahsisatının aynı olarak 50 000 lira teklif olunmuştur.

3 İdarehane demirbaş ve mefruşatı:

Fabrika ve imalâthanelerle tütün deposu ve tuzlalardan gayri idarehane ve satış depolarında kullanılmak üzere satın alınacak demirbaş eşya ve mefruşatı; yangın söndürme tertibatı tartı ve ölçü aletleri bedellerini karşılayan bu tertip için yeni inşa olunacak idarehane binaları mefruşatının temini de nazarı dikkate alınmak suretiyle geçen yıl tahsisatının aynı olarak 80 000 lira teklif olunmuştur.

10 Nakil vasıtaları masrafları:

1 Mubayaa

Nakil vasıtalarının mubayaa bedellerini karşılayan bu tertibe 1942 yılında alınmasına ihtiyaç görülen nakil vasıtaları bedelleri gözönünde tutulmak şartıyla geçen yıl tahsisatının aynı olarak 83 500 lira konulması kâfi görülmüştür.

2 Tamir:

Nakil vasıtalarının tamir masraflarını karşılayan bu tertibe ahvali hazır dolayısıyla malzeme bedellerindeki fiyat farkları da gözönünde tutulmak suretiyle geçen yıl tahsisatının aynı olarak 20 000 lira teklif olunmuştur.

F. M.

11 Tütün ve müskirat fabrika, atelye, imlâhane, tuzla ve yaprak tütün bakım ve işletme evleri ücret ve masrafları:

1 Memurlar:

Bu maddeye teşkilât kanununa bağlı bir numaralı cetvele göre geçen yıl tahsisatının aynı olarak 1 255 320 lira ve 4178 sayılı kanunun 1 nci maddesi mucibince verilecek zamlar için 197 805 lira olmak üzere ceman 1 453 125 lira konulmuştur.

Açık tahsisatı:

Bu maddeye tahsisat konulmasına mahal kalmadığından 1942 yılı için teklifatta bulunmamıştır.

2 Muvakkat tazminat:

Ankara'da bulunan ve ücretlerini bu fasıldan alanlara 3656 sayılı kanun hükümleri dairesinde verilmesi gereken muvakkat tazminat bedellerini karşılayan bu tertibe geçen yıl tahsisatının aynı olarak 3 000 lira konulmuştur.

Hastaların tedavi, yol ve sair masrafları:

3 Hastaların tedavi, yol ve sair masraflarını karşılayan bu tertibe geçen yıl tahsisatının aynı olarak 4 000 lira konulmuştur.

4 Müteferrik müstahdem:

Çamaltı tuzlasında 8 müstahdemnin kadro dahiline alınmaları ve tuzlalar için mevcut kadroya 30 lira ücretli 12 odacının ilâvesi zaruretine binaen bu maddeye ilâvesi lâzımglen 7 200 lira ile 4178 sayılı kanunun 1 nci maddesi mucibince verilecek zamlar için 14 757 lira olmak üzere ceman 21 957 lira fazlasıyla 82 017 lira konulmuştur.

5 İşçiler ve çocuk yuvalarına yardım:

Bu tahsisat fabrika, imlâhane ve Y. Tütün bakım ve işleme evleriyle tuzlalarda çalışan müstahdem ve işçilere cihaz, doğum, işten çıkarılma, hastalık, kaza, ölüm ve saire gibi hallerde talimatnamesi hükümleri dairesinde yapılan her nevi yardım ve muavenetlerle çocuk yuvalarının her geçit masraflarına ait bulunmaktadır.

İş kanununda bahsolunan talimatnamenin meriyete konması ve bu tertipten tuzla müstahdem ve işçilerine aynı muavenetlerin yapılması ve işçilerin sağlığını koruma ve iş emniyeti nizamnamesi mucibince yapılacak masraflar da nazarı dikkate alınarak bu tertibe geçen yıl tahsisatının aynı olarak 50 000 lira konulmuştur.

6 Kiralar:

Bu maddeye mevzu tahsisat kira ile tutulan fabrika ateye ve tütün depo ve imalâthaneleriyle müskirat imalâthaneleri için verilen kiralara ait bulunmaktadır.

Satışların seneden seneye artması dolayısıyla ona göre fazlalaşmakta bulunan tütün stokumuzun muhafazası için tutulması zaruri bulunan depolarla mevaddı iptidaiye ambarları ve rakı imalâthaneleri için verilmesi gereken kiralar da gözönünde tutulmak suretiyle bu tertibe geçen yıl tahsisatının aynı olarak 85 000 lira teklif olunmuştur.

12 Ecnebi mutahassıslar ücret ve harcırahları

1 Ücretler:

İdaremizin muhtelif kısımlarında bilgi ve hizmetlerinden istifade edilmek için celbedilen ecnebi mütehasısların mukavelelerine göre verilecek ücretleri karşılayan bu tertibe 22 839 lira tahsisat konulmuştur.

2 Harcırah ve sair zaruri masraflar :

Ecnebi mütehasısların harcırah ve sair zaruri masraflarını karşılayan bu tertibe 12 161 lira tahsisat konulması kâfi görülmüştür.

13 Muhtelif masraflar :

1 Şarapçılara verilecek prim :

Bu tahsisat yerli şarapçıların ecnebi memlekete ihracında sahiplerini teşvik etmek

F. M.

için şarap izahnamesi hükümleri dairesinde verilen primleri ihtiva etmektedir.

Hususi âmiller elinde ahvali hâzıra dolayısıyla henüz ihracına imkân bulunamamış 1 360 000 litre kadar şarap bulunduğu ve son defa aktedilen Türk - Alman Ticaret Anlaşması münasebetiyle ileride Almanya'ya şarap ihraçı veya diğer pazarlar bulunabilmesi hâlinde alâkadarların prim taleplerini karşılayabilmek üzere bu maddeye geçen yıl tahsisatının aynı olarak (20 000) lira konulmuştur.

2 Hayır evlerine yardım :

Menafii umumiyeye hâdim cemiyetlerle benzeri yardım teşekküllerine ve Türk gençliğinin inkişafına çalışan spor kulüplerine malî müesseseler ve bankalarda yapıldığı gibi doğrudan doğruya veya tertip edilen müsamerelere ait bilet alınması suretiyle yardımda bulunulmasını temin eden ve 1931 senesindeberi aynı şekilde kullanılan bu tertibe geçen seneki kadar tahsisat konulmuştur.

3 Sergilere iştirak ve propaganda masrafı:

Bu tahsisat, dahil ve hariçte açılan sergilere iştirak etmek dolayısıyla memleket mulâtının propagandasını yapmak üzere bütçeye konulmaktadır. 1942 malî yılı için bu tertibe geçen yıllar sarfiyatı da nazarı dikkate alınarak geçen sene tahsisatından 20 000 lira noksaniyle (50 000) lira konması kâfi görülmüştür.

4 Yabancı memleketlere staj veya tahsil için gönderileceklerin tesisat ve harcırahları :

Yabancı memleketlere staj veya tahsil için gönderilecek memurların tahsisat ve harcırahlarına ati olan bu tertibe vaziyeti hâzıra dolayısıyla şimdilik bir masraf yapılmıyacağı nazarı dikkate alınarak bu kısım tahsisatın bütçedeki yerinin muhafazasını teminen geçen yıl tahsisatının aynı olarak bir lira tahsisat konmuştur.

14 Memurlar ikramiyesi :

Muntazam ve maksada uygun çalışmalarıyla temayüz eden ve işlerinde muvaffak olan memurların taltif ve teşviki için ihdas edilmiş olan bu fasla 1942 yılı için de geçen yıl tahsisatının aynı olarak (50 000) lira konulmuştur.

15 Tekaüt sandığına iştirak :

Bu tertip 2921 sayılı inhisarlar tekaüt sandığı kanunu ile kadroya dahil daimî memur ve müstahdemlerden kesilen %5 lerin balığı kadar bütçeye konulması icabeden tahsisatı ihtiva etmektedir. 1942 ücret teklifatına göre bu tertibe (248 000) lira tahsisat vazı zaruri görülmüştür.

16 Rediyat :

Evvelce bütçeye füzuli olarak irat edilip ret ve tashihî lâzımgelen 13 000 küsur lira da nazarı dikkate alınmak suretiyle bu tertibe (20 000) lira tahsisat teklif olunmuştur.

17 Geçen yıl borçları:

Bu fasla yıl içindeki sarfiyat gözönünde bulundurulmak suretiyle geçen yıl tahsisatından 10 000 lira noksaniyle 40 000 lira konulmuştur.

18 Eski yıllar borçları:

1 1937 - 1940 yılları borçları

Adı geçen yıllar zarfında tahakkuk edip herhangi bir sebeple ödenmemiş idare borçlarına ait olan bu maddeye geçen yıl tahsisatından (5 000) lira noksaniyle 10 000 lira konulmuştur.

2 1936 ve daha evvelki yıllara ait ve müruruzamanı kesilmiş borçlar:

1925 - 1935 yılları zarfında muvakkat sarfiyat ve müraselât hesaplarından sarfedildiği halde herhangi bir sebeple mahsubu yapılmamış olan paralarla müruruzamana uğramamış düyunun evrakı sarfiye ve müsbitelerine müsteniden tesviye ve mahsupları yapılabilmek üzere 1941 yılı bütçesine 10 000 lira tahsisat konulmuş idi. Fakat eski senelere ait olan bu sarfiyat ve düyunun evrakı sarfiyelerinin temin ve tedarikindeki güçlükler

F. M.

hasebiyle 1941 senesinde bu tahsisatın tamamen sarfına imkân bulunamadığından bunların tasfiye ve mahsuplarına devam edilebilmek ve Muhasebei umumiye kanunu mucibince müruruzamanı katetmiş bulunan 1936 yılı borçlarıyla 2159 sayılı kanunun 7 nci maddesi hükümleri dairesinde tuz memurlarının verilecek bir defalık tazminatları da nazarı dikkate alınmak suretiyle bu madde geçen yıl tahsisatından 5 000 lira noksaniyle 5 000 lira olarak teklif olunmuştur.

19 Mukannen aidat:

Kaçakçılık suçlarından dolayı hükmolunan para cezaları tahsilâtından bu paraları tahsil eden idare muhafaza ve tahsil memurlarına verilecek % 5 aidatı karşılayan bu tertibe geçen yıl tahsisatından 3 000 lira noksaniyle 2 000 lira tahsisat konulmuştur.

20 Hükmolunmuş borçlar:

İdare aleyhine mahkemelere hükmedilip başka fasıllarda karşılığı bulunmayan borçları ödemeğe mahsus olan bu fasla senesi içinde tediye edilecek paralar gözönünde bulundurulacak geçen yıl tahsisatından 5 000 lira noksaniyle (10 000) lira konulmuştur.

21 3530 sayılı Beden terbiyesi kanunu hükümlerine göre yapılacak masraflar:

3530 sayılı Beden terbiyesi kanununun hükümlerine göre yapılacak tediye ve sair masraflarla bilûmum tutulacak uzman beden terbiyesi öğretmeni veya antrenörü ücretlerini karşılayan bu tertibe 1942 yılında yapılması mukarrer masraflar nazarı dikkate alınarak geçen yıl tahsisatının aynı olarak 15 000 lira teklif olunmuştur.

22 4178 sayılı kanun mucibince verilecek çocuk ve yakacak zamları:

1 Çocuk zamları:

4178 sayılı kanunun 3 nci maddesi mucibince 1942 malî yılı içinde verilecek çocuk zamlarını karşılamak üzere bu tertibe 10 000 lira tahsisat konulmuştur.

2 Yakacak zamları:

4178 sayılı kanunun 9 nci maddesi mucibince 1942 malî yıl içinde verilecek yakacak zamlarını karşılamak üzere bu tertibe 10 000 lira tahsisat konulmuştur.

23 Müskirat ve şarap fabrikaları inşa ve tesis masrafı :

Müskirat fabrikalarında yapılması zaruri bulunan inşaat ve tesisat masraflarını karşılayan bu tertibe 1942 yılında yapılacak inşaat ve tesisat işleri gözönünde tutularak geçen yıl tahsisatının aynı olarak 160 000 lira konması kâfi görülmüştür.

24 İdarei merkeziyenin Ankara'ya nakli dolayısıyla ihtiyar olunacak nakil masraflarıyla memurun harcırahları:

İdarei merkeziyenin Ankara'ya nakli dolayısıyla ödenmesi zaruri bulunan memurun harcırahlarıyla idarenin nakil ve diğer müteferrik bilûmum idare masraflarını karşılamak üzere açılan bu fasıl ile 120 000 lira tahsisat teklif olunmaktadır.

25 1715 sayılı kanunun 8 nci maddesi mucibince Cumhuriyet Merkez bankasına verilecek itfa karşılığı:

1715 sayılı kanunun 8 nci maddesi mucibince Merkez bankasına verilecek itfa karşılığı olarak masraf bütçesi yekûnu olan 8 928 982 liranın % 1 i nisbetinde bütçeye 89 290 lira tahsisat konulmuştur.

Varidat bütçesi mucip sebepleri

İnhisarlar umum müdürlüğünün 1942 yılı bütçesinin varidat kısmı 1940 senesine nazaran (42 014 062) lira fazlasiyle (107 325 962) lira olarak tahmin edilmiştir.

Bu tahmin, içinde bulunduğumuz yılın (8) aylık satışları ve bu satışların takip ettiği seyrin geçen yıla nazaran gösterdiği artış nisbetleri ve ahvali hazır dolayısıyla maliyet bedelleriyle masraflarda husule gelmiş tezayütlerle satış fiyatlarına 10 mart 1942 tarihinden itibaren yapılması takarrür etmiş olan zamlar gözönünde bulundurulmak suretiyle tesbit edilmiştir.

1941 yılı (8) aylık satışlarının geçen senenin (8) aylık satışlarıyla mukayesesi aşağıda gösterilmiştir :

	1 9 4 0		1 9 4 1	
	Kilo	Lira	Kilo	Lira
Tütün	9 750 894	32 760 413	10 904 159	35 937 527
Müskirat	—	9 911 581	—	13 726 739
Tuz	137 901 506	4 779 346	137 047 000	4 919 549
Barut	—	1 352 500	—	1 344 435

Tütün satışları

9 750 894 kilo olan 1940 yılı (8) aylık tütünsatışları 1941 yılının (8) ayında % 11, 83 nisbetinde 1 153 265 kilo bir fazlalık kaydederek 10 904 159 kiloyu bulmuştur.

(8) aylık satışların geçen yıla nazaran arzettiği artış nisbetlerine göre 1941 malî yılı sonuna kadar tütün satışlarının 16 700 000 kiloya baliğ olacağı hesaplanmakta ise de, satış fiyatlarına 10 mart 1942 tarihinden itibaren yapılması takarrür eden zamların satışlarda tevhit edeceği menfi tesirleri, elde tenvir edici bir tecrübe ve istatistiğin mevcut olmaması itibariyle, şimdiden kestirilemediğinden 1942 yılı tütün satışları ancak takribi bir tahminle 15 850 000 kilo olarak alınmıştır.

Müskirat satışları

1940 yılı (8) aylık satışları 9 911 581 lira olduğu halde 1941 yılı (8) aylık satışları 13 726 739 liraya yükselmiştir. Satışlardaki bu tezayüt nisbeti bira da % 57,69 ve diğer içkilerde % 34,96 dır.

Satışların takip ettiği bu seyre göre bu yıl sonuna kadar bira satışlarının 12 650 000 litreye ve içki satışlarının da 18 380 000 liraya baliğ olacağı tahmin edilmekte isede gerek fiyat zamlarının müskirat satışlarına yapacağı menfi tesirlerin derecesini tâyindeki müşkilât ve gerek 12 650 000 litre bira imaline muktazi arpa mubayaasının imkânsızlığı karşısında halen mevcut arpa ile şimdiden sonra mubaya edileceği umulan arpa miktarı gözönünde tutularak tütünde olduğu gibi takribî bir tahminle bira satışları 8 000 000 litrede, fiyat zamlarıyla 3 120 000 lira ve diğer içki satışları da bugünkü satış fiyatlarıyla 17 169 700 liralık satış hasılatına fiyat zamları ilâve edilmek suretiyle 20 949 673 lira olmak üzere ceman 24 069 673 lira olarak alınmış bulunmaktadır.

Tuz satışları

137 901 506 kilo olan 1940 yılı (8) aylık tuz satışları 1941 yılında % 0,62 nisbetinde bir noksanlıkla 137 047 000 kiloya tenezzül etmiş ise de satış bedeli geçen yıla nazaran % 2,93 fazlasiyle 1941 yılında 4 919 549 lirayı bulmuştur.

(8) aylık satışların geçen yıla nazaran takip ettiği seyre göre bu yıl sonuna kadar satış yekûnunun 195 000 000 kiloya baliğ olacağı hesap edilmekte ise de tuz satış fiyatlarına zam yapılması

düşünülmemekte olduğu ve önümüzdeki yıl nakliyat müşkülâtının azalacağı ve tuz sarfiyatının normal satışı gözönünde tutularak 1942 satışlarının 200 000 000 kiloyu bulacağı tahmin edilmekte ve satışlar bu miktar üzerinden hesaplanmış bulunmaktadır.

Barut satışları

1941 yılı (8) aylık barut satışları 1940 yılına nazaran % 0,40 nisbetinde 8 065 lira noksanıyla 1 344 435 lira olarak tahakkuk etmiştir.

1942 malî yılı barut satışları da satışlardaki bu tenakus nisbeti gözönünde bulundurulmak suretiyle tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Satış kârlarının sureti hesabında ahvali hazıranın satış masraflarıyla maliyet bedellerine olan tereffi nazarı itibara alınmış olup tütün ve müskirat satış masraflarında beyiye hariç % 40 nisbetinde tereffü tahmin edilmiştir.

Maliyet bedellerine gelince:

1. — Tütün: Yeni yaprak tütün mahsulünün hali hazır piyasa fiyatları gözönünde tutularak işlenmiş yaprak tütün maliyeti kiloda 79,86 kuruş hesap edilmiş ve ahvali hazıra dolayısıyla fiyatlar da 1940 fiyatlarına nazaran görülen tereffüün istikrar bulmuyarak günden güne fasilasız yükselişte devam etmekte olması nazarı dikkate alınmak suretiyle levazım bedellerinde % 100, içkilerde % 25, umumî masraflarda % 20 fazlalık olacağı düşünülmekte olduğundan tütün maliyeti bu hesaplara ve bugünkü duruma göre kiloda 120 kurş olarak tesbit edilmiştir.

2. — Müskirat: İptidai madde fiyatlarında % 43 den % 172 ye, levazım bedellerinde şişe hariç % 200 e, içkilerde % 25 e ve umum masraflarda % 20 ye kadara yükseliş tahmin edilmekte olduğundan yine bugünkü duruma göre bira maliyetlerinde geçen yıla nazaran % 35 ve diğer içkiler maliyetinde de % 65 tereffü hesap edilmiştir.

3. — Tuz: Tuz maliyetinde de aynı esaslar gözönünde tutularak 1940 a nazaran % 10 artış tahmin edilmiş ve 1942 maliyeti o suretle tesbit olunmuştur.

4. — Barut: Bir kısmı hariçten ve bir kısmı da Askerî fabrikalardan temin edilmekte olan barut ve mevaddı infilâkiye fiyatlarında 1942 yılı içinde ne miktar yükseliş olacağını şimdiden kestirmek kabil olmamakla beraber bu yıl zarfında mubayaa edilen muhtelif nevilerdeki artış nisbetleri vasisi olarak % 25 i bulmuştur. Ancak barut satış fiyatları maliyet fiyatlarına göre tesbit edilmekte olduğundan bütçe tahminlerimizde maliyet fiyatlarındaki artış nazarı itibara alınmamıştır.

Satışların tahlii

Tütün :		
Satış 15 850 × 385.74	61 139 790	
Maliyet, beyiye, nakliye	24 118 945	37 020 845
	<hr/>	
İçki :		
Satış	24 069 673	
Maliyet, beyiye, nakliye	12 367 392	11 702 281
	<hr/>	
Tuz :		
Satış	7 180 000	
Maliyet, nakliye	1 939 480	5 240 520
	<hr/>	
Barut :		
Satış	2 085 000	
Maliyet, beyiye, nakliye	1 466 068	618 932
	<hr/>	
Amortisman		54 582 578
		<hr/>
		750 000
		<hr/>
		53 832 578
Maliyete giren bütçe masrafları		1 677 142
		<hr/>
		55 509 720
Müdafa vergileri	51 216 242	
Bütçe varidatı	600 000	51 816 242
	<hr/>	<hr/>
		107 325 962
Bütçe masrafları	9 018 272	
Hususi idare hissesi, tayyare resmi (Müskirat satış kârının % 13,5 ğu)	1 579 808	10 598 080
	<hr/>	<hr/>
		96 727 882
		<hr/>

Bütçe kanunu lâiyhası mucip sebepleri

Madde 1 : 1942 yılı masraf bütçesiyle teklif olunan 9 018 272 lira tahsisatın mucip sebepleri ekli bir sayılı lâiyhada fasıl ve madde itibariyle anlatılmıştır.

Madde 2 : 1942 malî yılı için tahmin olunan 107 325 962 lira gelirden ötürü izahat ilişik iki sayılı lâiyhada gösterilmiş, idarenin gelir ve masrafları hakkında ayrıca izahat verilmiştir.

Madde 4, 5 : 1941 yılı bütçesinde yazılı olup hükümlerinin 1942 yılında da tatbiki gereken adı geçen maddeler ona göre yazılmıştır.

Madde 6 : 1941 yılı bütçesinde düyun hakkındaki hükümler 1942 yılında da tatbiki gereken yıllara ait hükümleri ihtiva etmek suretiyle yazılmıştır.

Madde 7, 8 : 1941 yılı bütçesinde yazılı olup hükümlerinin 1942 yılında da tatbiki gereken adı geçen maddeler ona göre yazılmıştır.

Madde 9 : 1941 yılı bütçesinde yazılı olup hükümlerinin 1942 yılında da tatbikını temin için teklif edilmiş olan bu tahsisat :

A) Geçen senelerde olduğu gibi gerek sene içinde ve gerek hükmü gelecek senelere sirayet edecek mukavelelerle yapılacak inşaat ve tesisat ile mubayaa olunacak levazım ve arsalar için bütçenin umumî tasarruflardan kifayeti nisbetinde mahsup edilmek üzere bu sene zarfında yapılacak tekiye miktarlarını;

B) İnşaata ait proje plânların tanzimi ve inşaatın murakabesi için muvakkaten istihdamlarına lüzum hâsıl olacak Türk ve cenebi mühendis, mimarların ücret; yol ve ecebilerin ikamet masraflarını;

C) İdare mühendislerinin ve fen memurlarının fiilen inşaata nezaret ve murakabe etmek üzere bir mahalden diğer bir mahalle izamlarında tahakkuk edecek yol masraflarını karşılamaya mahsustur.

Madde 10 : Müskirat ve şarap fabrikaları inşa ve tesis masrafları namıyla bütçeye konulan tahsistattan işin icaplarına göre 1943 malî yılına geçici taahhüdata girişilmek mecburiyeti gözönünde tutularak adı geçen madde ona göre yazılmıştır.

Madde 11 : Bu madde, 1941 malî yılı bütçesinin 12 nci maddesinde idarenin fabrika, tuzla, işleme yerleri gibi iş yerlerinde toplu olarak çalışan işçilere çalıştığı günlerde ve günde bir defa mütedavil sermayeden verilecek yemek bedelleriyle bu işin icabettirdiği her çeşit masrafları temin için konulan hükmün 1942 malî yılında da devamı maksadiyle yazılmıştır.

Madde 12 : İptidai maddeler hakkında tetkikatta bulunmak veya mubayaa işlerini ifa, tedvir ve murakabe etmek üzere muvakkaten bir yerden diğer bir yere gönderilen ve ücretlerini bütçenin 1 nci faslından alan memur ve müstahdemlere kanun ve kararnamesi dairesinde verilecek harcırah ve yevmiyeler haddi zatında maliyete inzıam etmekte olmaları itibariyle bunların bütçe masrafları meyanına intikal ettirilmeyerek doğrudan doğruya mütedavil sermayeden ödenmesi maksada daha uygun görüldüğünden adı geçen madde ona göre yazılmıştır.

Rapor

İnhisarlar umum müdürlüğü 1942 malî yılı varidat ve masraf bütçe lâiyhası tarafımdan tetkik edildi.

Bu incelemede nazara çarpan en bariz nokta inhisarlar menabiile temini düşünölen (107 325 962) liralık hasılatı elde etmek için gerek mamullerin tarife fiyatına ve gerek müdafaa vergisine yapılan fevkalâde zamlardır.

Filhakika tütün mamulâtına yapılan zamlar, tarife fiyatına % 17,43 ve müdafaa vergisine % 200 ve içkilere yapılan zamlar da tarife fiyatına % 22 ve müdafaa vergisine de % 100 nisbetinde olmak üzere yüksek miktardadır.

Gerçi vargi tekniğı itibariyle zam mevzuu intihap edilen tütün ve içkilerin satış fiyatlarını arttırmak yerindedir. Çünkü bunların istihlâki mecburi olmayıp ihtiyari, hattâ keyfidir.

İnhisar mamulâtı mükellefi doğrudan doğruya teklif altına sokan mecburi matrahlardan değildir.

Ancak inhisara tabi maddelerin de fiyatını tâyin hususunda bir takım iktisadi kaidelere riayet zarureti vardır. Her ne kadar inhisar rejiminde fiyat tesbiti, rekabet rejiminde olduğu gibi, arz ve talep kaidesine tabi değil ve inhisarcı mamullerin miktar ve fiyatını tâyinde serbest ve müstakil hareket edebilmekte ise de nihayet maksat ve gaye en yüksek hasılatın temini olduğuna göre konacak fiyatların (âzami hat) denilen noktayı tecavüz etmemesi lâzımdır. Bu had aşıldığı takdirde satışlar düşer ve hasılat azalır; kaçakçılık çoğalır, ikame kanunu derhal hükmünü icraya başlar ve menfaat yerine mazarrat hâsıl olur.

Binaenaleyh inhisar fiyatlarında «âzami hatde» varıldıktan sonra artık değışiklik yapmamak; kalite ile fiyatlarda istikrarı temine çalışmak en yerinde bir hareket olur. Bu itibarla inhisar mamullerine yapılacak zamların şimdiye kadar olduğu gibi tedrici bir surette arttırılması ve bu esnada satışların vereceğı randımanlar tetkik edilerek âzami fiyat haddinin elde edilmesi mümkün iken yüksek nisbette zamların defaten yapılması inhisar fiyat siyasetine uygun düşmemekte ve netice itibariyle âzami haddin tecavüz edilmesi ihtimal ve tehlikesini belirtmektedir.

Bu fevkalâde zamların tütün ve müs kirat satışlarında yapması muhtemel menfi tesir ve rollere gelince:

1. Tütün :

9 aylık satış cetvellerine ve satışlarda görünen (12,07 %) tezeyüt nisbeti de nazara alınarak yapılmış olan tahmine göre 1941 senesi tütün satışları:

16 750 963 kiloya baliğ olmaktadır.

Tarife fiyatına vukubulan % 17,43 zammın da ilâvesiyle beher kiloya isabet eden vasati fiyat 385,74 olduğuna göre hasılatın yekûnu 64 615 878 lirayı tutmaktadır.

Halbuki idarenin tütün satışından elde edeceğini tahmin ettiği miktar müdafaa vergisi hariç 61 139 790 liradan ibarettir.

Aradaki farkı teşkil eden «3 476 088» lira noksanlık tütün mamulâtına gerek tarife zammı olan (17,43 %) ile müdafaa vergisi zammı olan % 200 zammın tütün satışlarında husule getireceğı menfi tesiri karşılamak üzere ihtiyat payı olarak hesaplanmıştır.

Bu ihtiyat payı mecmu bedelin takriben % 6 sına tekabül etmektedir.

2. - Müskirat :

9 aylık satış cetvellerinin verdiği rakkamlara göre bira hariç olmak üzere müs kiratın artış nisbeti olan % 34 de gözönüne alınarak elde edilmesi tahmin edilen 18 220 595 liradır. Bu rakkama yeni zamların muadili olan ve bu miktarın % 22 sine baliğ olan 4 008 530 lira da ilâve edildikte müs kirat hasılatı 22 229 125 lira olmak lâzımgelir.

Bu yekûn 8 milyon litrelik bira satışından hâsıl olacak 3 120 000 lirayı ilâve edersek bütün iç-

kiler satışından (Bira ve zamlar dahil) 25 349 125 lira hasılat elde etmek icabeder.

Halbuki, idarenin içkiler satışından tahmin ettiği varidat miktarı 1 279 452 lira noksaniyle 24 069 673 liradan ibarettir. Aradaki fark içki satışlarının % 6 sına tekabül eder ki, bu meblâğ ihtiyat payı olarak hesaba ithal edilmemiştir. Halbuki, bu ihtiyat miktarlarının tütün ve müskiratın gerek tarife fiyatlarına yapılan % 17 ve % 22 zamlarla, müdafaa vergisine konulan % de iki yüz ve yüz nisbetindeki zamların satışlara yapacağı menfi tesirleri karşılamaya kifayet edip etmiyeceği cayı mülâhazadır.

1942 martının onundan beri tatbik edilmekte olan bu zamların satışlardaki tesirini şimdiden tâyin etmek mümkün değildir.

Gerçi 1941 senesinde konulmuş olan zamlara rağmen tütün ve içki satışları ayrıca bir artış göstermiştir.

(Tütünde artış nisbeti % 12, birada % 47 diğer içkilerde ise % 33 dür).

Budafaki zamlara rağmen de bu artışların satışlarda aynen muhafaza edilebileceğini hatta düşmiyeceğini beklemek fazla eyimser bir tahmin olur.

Bira satışlarına gelince : Bu satışların 9 aylık cetvellere göre, artış nisbeti olan % 47 de hesap edilerek sene nihayetinde 12 milyon litreye baliğ olacağı görülmektedir.

1942 malî senesi tahminlerinde ise İnhisarlar idresi bira satışını 8 milyon litre olarak hesap etmekte ve müdafaa vergisiyle beraber bütçeye (4 720 000) lira konmaktadır.

Gelecek sene tahmininin (4) milyon litre eksik olarak hesap edilmesi biranın iptidai maddesini teşkil eden arpanın ihtiyaç nisbetinde tedarik edilememesinden tevellüt etmektedir. Filhakika bir kilo arpadan takriben (3) litre bira yapıldığına göre 12 milyon litre bira için (4) milyon kilo arpaaya ihtiyaç vardır. Halbuki idare önümüzdeki senede bu miktar arpa tedarikini imkânsız gördüğünden tahmininde bira hasılatını yalnız (8) milyon litre üzerinden hesaplamıştır. Biraya yapılan zammın satışlarda yapacağı menfi tesir (4) milyon litrenin mecmuuna sâri olamayacağına göre bu yüzden varidattan asgarî bir buçuk milyon lira kaybedilmektedir.

Tuz :

Tuz satışlarına gelince gerçi 9 aylık cetvel satışları da bir miktar tenezzül irae etmekte ise de bunun son aylarda tuz sevkiyatının müşkilâtle yapılmasından ileri geldiği ve havalalar düzelir düzelmez satışların normal halini iktisap ettiği görülmektedir. 1942 tahmini aynı esaslar dairesinde yapılmış olmasına göre tahakkuk etmesi galip bir ihtimal dahilindedir.

Barut :

Barut satışlarına gelince : Bütçeye mevzu 2 085 000 liralık tahminin barut satışlarının seyirine göre gelecek senede elde edilebileceği ümit edilir.

1942 senesi bütçesinin tahlilinde fiyatlara vâkı zamlar ile bunların akislerini incelediğimiz gibi inhisarların muhtaç oduğu iptidai maddeler ile levazımın durumlarını dahi gözden geçirmek yerinde olur. Hakikaten inhisar mamullerinin maliyet unsurlarını teşkil eden bütün kalemlerde yükselişler olmuştur. Meselâ işçilik % 25 artmış levazım % 40 dan % 200 e kadar tereffü etmiş, tütün % 200 e kadar yükselmiş, üzüm, incir ve anason dahi bu derecelerde fazlalık göstermiştir. Her ne kadar idare bu tereffüleri nazara alarak mütenazır maliyet rakamlarını ona göre hesaplamış ise de bu tahmin hali hazır fiyatlarının gelecek senede aynen cari olacağı esasına dayanmaktadır.

Halbuki umumî durumun revişine göre önümüzdeki mubayaa senesinde gerek iptidai maddelerin, gerek levazım ve nakil masraflarının diğer ihtiyaç maddelerini takiben daha fazla yükselceği kuvvetle tahmin edilebilir.

Bu takdirde bedeli takriben yirmi üç milyon lira tutan bu kalemlerde atiyen vukubulacak artışlar mühim bir yekûn tutacak ve hâsılat o nisbette tenakus edecektir.

Halbuki hâsılatın tahmininde, yüksek zamlara rağmen 1941 senesi satışlarının tereffü nisbetleri de nazara alınarak 1942 de aynen tahakkuk edeceği düşünölmüş ve elde edilen rakamlardan

tahmin hatası karşılığı olarak tütün ve müskirat da ancak % 6 şar derecesinde bir ihtiyat payı ayrılmıştır.

İptidai maddelerde bu nisbeti geçecek tereffüler veya satışlarda husule gelecek tenezzüller tahmin edilen hâsılâtın azalmasını intacedecek ve bütçeye konan rakamları elde etmek mümkün olmayacaktır.

Bu itibarla, ihtiyat ve itidal ile hareketi şiar edinmiş olan yüksek Encümenin bu ihtimal karşısında da ihtiyatkâr olarak evelki seneler yaptığı gibi umumî hâsılattan tensip edeceği bir meblağı ihtiyat payı olarak tenzîl etmesi hakikî bütçe tevaazünü noktasından yerinde bir muamele olacaktır.

Masraf bütçesi

İnhisarlar idaresinin 1942 mali senesi masraf bütçesine gelinece her ne kadar lâyihada gösterilen 9 018 272 lira geçen senenin masraf yekûnuna göre (9 018 272 - 8 026 184 = 992 088) 992 088 lira fazla görünmekte ise de bu fazlanın 915 089 u pahalılık zamları, çocuk ve yakacak zamları tekaüt sandığı ve merkez bankası karşılığı gibi kanuni zamlara tekabül etmektedir. Bu defa yapılan incelemeler neticesinde de atide yazılı,

34 380	Birinci faslın 2 neî maddesinden
5 569	Birinci faslın 4 neü maddesinden
20 000	23 neü fasıldan
30 000	9 neu faslın 3 neü maddesinden
700	25 neî fasıldan.

Ceman 90 649 lira tenzîl edilmiş ve 20 000 lira da 22 neî fasla ilâve edilmiştir. Binnetice inhisarlar masraf bütçesine yapılan zam miktarı ancak 6 330 liradan ibarettir.

Geçirdiğimiz fevkalâde hallerin doğurduğu bin bir müşkülât içerisinde muamelât ve teşkilâtı her gün artmakta olan ve senelik cirosu 150 milyon lirayı geçen inhisarlar idaresinin bütün bu muamelâtı hemen hemen eski masraflarıyla tedvir edebilmesi mucibi memnuniyet görülmüştür.

Masraf bütçesinin fasıl ve maddelerine gelinece: bunlarda yapılmış olan değişikliklerin sebepleri hakkında müzakere esnasında icabeden şifahi tafsilâtın verileceği maruzdur.

Bütçe kanunu lâyihasına gelinece :

Lâyihanın 12 neî maddesi « iptidai maddeler hakkında tetkikatta bulunmak ve mubaya işlerini ifa, tedvir ve murakabe etmek üzere muvakkaten bir yerden diğer bir yere gönderilen ve ücretlerini bütçenin birinci faslından alan memur ve müstahdemlere kanun ve kararnamesi daîresinde verilecek harırah ve yevmiyelerin mütedavil sermayeden ödenmesi » hakkında yeni bir hükmü ihtiva etmektedir.

İnhisar mamullerinin iptidai maddelerine taallük eder. Maliyete girmesi lâzımgelen bu masrafların iptidaen tâyin ve takdiri ihtiyacın her sene değişen miktar ve mahiyetine nazaran kabil değildir.

Bu hususta sarfedilen paraların israf edilmemesini ve kontrolünü temin için bunların gerek sarfını tahdit edici tedbirler ve gerek kontrolünü mümkün kılıcı usullerin idarece ittihaz ve tatbıkı ka bildir.

Bu itibarla alınacak tütün, üzüm ve incir gibi iptidai maddelerin maliyetinden tefriki doğru olmayan bu masrafların eskisi gibi mütedavil sermayeden verilmesi ve 12 neî maddenin tayyedilmesi muvafıkî mütalâa edilmiştir.

20 . IV . 1942

Raportör
Tunceli mebusu
Mitat Yenel

Bütçe encümeni mazbatası

T. B .M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 106

Esas No. 1/766

26 . V . 1942

Yüksek Reisliğe

İnhisarlar umum müdürlüğünün 1942 mali yılı bütçesi hakkında olup Başvekâletin 28 . II . 1942 tarih ve 6/844 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Encümenimize havale buyurulmakla Gümrük ve inhisarlar vekili Raif Karadeniz ve İnhisarlar umum müdürü hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Masraf bütçesi :

Umum müdürlüğün 1942 yılı masraf bütçesi 1941 yılına nisbetle (992 088) lira fazlasıyla (9 018 272) lira olarak teklif edilmiş ise de ahiren çay ve kahvenin inhisar mevzuuna alınması memur ve müstahdemler kadrosunu tevsi zaruretini tevhit ettiği gibi bu inhisarın istilzam ettiği hizmetler muhtelif masraf tertiplerine ufak tefek ilâveler yapılmasını da gerekli kılmıştır.

Umum müdürlük Teşkilât kanununa ek olarak tanzim edilip Encümence kabul edilen lâyiha hükümlerine nazaran kadroda yapılacak genişlemenin maaş ve ücretler faslına dört yüz küsur bin lira kadar bir ilâveye sebep olacağı anlaşılmış ve muhtelif masraf tertiplerine yapılması gereken ilâvelerle masraf bütçesi (9 580 837) liraya baliğ olmuştur.

Yapılan tetkiklere göre hususi mazbata muharririnin raporunda kayıt ve işaret bulunduğu veçhile geçen sene bütçesine nisbetle ziyadeliği teşkil eden 992 bin liranın mühim bir kısmı (850 bin lirası) 4178 numaralı kanun mucibince memur ve müstahdemler aylıklarına yapılan fevkalâde zamlar ile çocuk ve yakacak zammı karşılığı olup mütebakisi de iş haeminde görülen büyük inkişaf ile nisbet kabul etmeyecek derecede bazı fasıllara yapılan az miktarda zamları teşkil etmektedir.

Fasıllar üzerinde yapılan incelemelerden Umum müdürlüğün bu sene dahi Ankara'ya nakli kararlaşmamış olduğu gözönüne alınarak birinci faslın ikinci muvakkat tazminat maddesinden 30 bin lira indirilmiş ve 24 nolu fasıl tamamen kaldırılmıştır. Buna mukabil 23 nolu

müskirat ve şarap fabrikaları inşa ve tesis masrafları faslına (350 000) lira ilâve edilmiştir.

Varidat bütçesi :

Varidat bütçesinde bu yıl elde edileceği tahmin olunan (107 325 962) liradan bütçe masraflarıyla hususi idare hissesi ve tayyare resmi çıktıktan sonra kalan (96 727 882) liranın sâfi varidatı teşkil edeceği gösterilmektedir. Varidatta kaydedilen fazlalığa bir taraftan içinde bulunduğu sene zarfında inhisar mamulâtının satışlarında görülen inkişafın ve diğer taraftan bir kısım inhisar madelerine yapılan muhtelif nisbetlerdeki zamların sebep olduğu anlaşılmış ve varidat kalemlerinden her birinin sureti terekübü raportörün raporunda izah edildiğinden burada tekrarından sarfınazar edilmiştir. Ancak dokuz aylık tahsilâta göre hesap edilen bu neticenin bütçenin müzakeresi sırasında elde edilen on bir aylık satışlara istinat etirilmesi kabil olmuştur.

1941 yılı on bir aylık satış kârlarına :

34 089 883	Tütün
9 088 509	Müskirat
4 799 496	Tuz
539 085	Barut
<hr/>	
48 516 973	buna
5 359 285	1940 yılının son bir aylık satış kârı ilâve ve bundan
<hr/>	
53 876 258	
750 000	Amortisman tenzil edilince
<hr/>	
53 126 258	Tahakkuk eden yekûna maliyete giren ve fakat bütçe masrafları arasına ithal edilmiş bulunan
1 459 480	liranın ilâvesiyle yekûn
<hr/>	
54 585 738	liraya baliğ olmuş olur.

Ancak bu miktar üzerinde müsbet ve menfi tesir yapan bir âmili de gözönünde bulundurmamak icabeder. 1941 martından itibaren başlanan fi-

atlara zammın bir taraftan satış kârlarında husule getireceği ziyadeliği ve diğer taraftan fiyat yük-selişinin sarfiyat ve istihlâk itibariyle tevhit edeceği suitesiri incelemek suretiyle verilen netice yukarıdaki yekûna daha 2 971 639 liranın ilâvesini mümkün ve lüzumlu kılmıştır. Bu suretle 1941 yılındaki satış kârlarına nazaran elde edileceği tahmin edilen varidatın baliğ olduğu 57 552 797 liralık miktar kabul edilmeyerek başka bir ameliye ve tenzil daha yapılmıştır. Buna da sebep, arpa tedarik edilememesi yüzünden 1941 de 12 milyon litreye varan bira istihsalinin önümüzdeki sene 4 milyon noksaniyle 8 milyon litreye düşeceği ve geçen seneki gibi tütün satışlarında % 12, birada % 47 ve diğer içkilerde % 33 derecesinde vâkı artışın bu sene muhafaza edilemeyeceği düşüncesidir. Binaenaleyh, yukarıdaki yekûndan 2 043 037 liranın tenziliyle tahassül eden 55 509 720 lira ihtiyatlı bir tahmindir.

Bu yekûn inhisar maddelerinden tütün, müskirat, tuz ve baruttan 1942 malî yılında elde edilecek varidat rakamını ifade etmektedir.

Bütçenin sevkinden sonra inhisar maddeleri arasına sokulan çay ve kahve satış kârının da bu rakama ilâvesiyle 1942 yılı satış kârının 70 086 218 liraya baliğ olacağı tahmin edilmiştir.

Tütün, içki ve tuz müdafaa vergileri için de teklif bütçesinin de 51 216 242 lira tahmin edilmiş bulunmaktadır. Ancak yukarıda arzedildiği veçhile inhisar maddelerine bu yıl yapılan fevkalâde zamlar sebebiyle satışlarının azalması derpiş edildiğinden bu rakamdan % 7 ye yakın bir tenzil yapılması ihtiyatlı olarak telâkki edilmiş ve bu vergi de 47 720 000 lira olarak tahmin edilmiştir.

Diğer varidat kalemleri teklif veçhile aynen kabul edilip muhammen varidatın umumî yekûnu 118 406 218 lira olarak tesbit edilmiş bulunmaktadır. Bu yekûndan 1942 yılı bütçe masrafları olan 9 580 837 lira ile hususî idare hissesi ve tayyare resmi olan 1 369 000 lira ki ceman 10 949 837 lira indirildikten sonra elde edilen 107 456 381 liranın 59 736 081 lirası

inhisarlar hâsılatını teşkil eder. Bu miktara yukarıda satış kârlarından tenzil edilen ve fakat inhisarlar hâsılatı meyanında Hazineye ödemesi icabeden 750 000 lira amortisman ve sigorta karşılığının da ilâvesiyle yekûn 60 486 381 liraya baliğ olmaktadır ki umumî bütçede dahi inhisar varidatı olarak kaydedilmiş bulunan miktar 60 500 000 liradan ibaret bulunmaktadır.

Bütçe lâyihası :

Lâyihanın birinci ve ikinci maddeleri yukarıda izah edilen varidat ve masraf yekûnlarına göre düzeltilmek suretiyle yeniden yazılmış geçen seneler bütçe lâyihalarında yer almış bulunan 3 - 11 nei maddeler aynen kabul edilmiş ve 12 nei madde hükmüne giren masrafların mütedavil sermayeden verilmesi ve bu suretle maliyete inikâs ettirilmesi doğru ve usule uygun görülmüş olmakla beraber böyle bir hükmün tedvini lüzumsuz telâkki edildiğinden bu maddede lâyihadan çıkarılmıştır.

13 ve 14 neü maddeler aynen kabul edilmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
<i>İ. Eker</i>	<i>T. Coşkan</i>	<i>H. Kitabcı</i>
Kâtip		
İstanbul		Bolu
<i>F. Öymen</i>		<i>Celâl Sait Siren</i>
	Bolu	Bursa
	<i>Dr. Zihni Ülgen</i>	<i>Dr. Sadi Konuk</i>
Bursa	Diyarbakır	Elâziğ
<i>Nezad Ayas</i>	<i>Rüştü Bekit</i>	<i>Fethi Altay</i>
Gresun	Gümüşane	İsparta
<i>M. Akkaya</i>	<i>D. Sakarya</i>	<i>M. Karaağaç</i>
İsparta	İstanbul	İstanbul
<i>R. Ünlü</i>	<i>S. Uraz</i>	<i>H. Ülkmen</i>
Kayseri	Kırklareli	Konya
<i>F. Baysal</i>	<i>B. Denker</i>	<i>R. Türel</i>
Ordu	Seyhan	Tokad
<i>H. Yalman</i>	<i>S. Çam</i>	<i>H. N. Keşmir</i>

İnhisarlar umum müdürlüğü 1942 malî yılı Bütçe kanunu lâyihası

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 1. — İnhisarlar idaresinin 1942 malî yılı masrafları için ilişik (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 9 018 272 lira tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — İnhisarlar idaresinin 1942 malî yılı varidatı ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 107 325 962 lira olarak tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — İnhisarlar idaresinin 3656 sayılı kanununun 19 ncu maddesine dahil müteferrik müstahdemleriyle mezkûr kanunun mevzuu haricinde kalan memurları ve nakil vasıtaları kadroları bağı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 4. — İmalâtı arttırmak ve satış teskilâtını genişletmek için ayrıca kullanılması lüzumlu görülecek memur ve müstahdemlerin ücretleri bütçenin ücret fasıllarındaki tasarruftan verilir.

MADDE 5. — İnhisarlar altında bulunan oyun kâğıdı, kibrit, çakmak ve çakmak taşı kaçaklılarından dolay 1918 sayılı kanun ile etkileri hükümlerine göre verilecek ikramiyelerle kaçak takibinde ölen veya sakatlananlara verilecek tazminat ve bu suçlara ait dâvaların muhakeme ve sair masrafları ve inhisar memurları tarafından yakalanan kaçak gümrük esvasının nakil masrafları bütçenin taallûk ettiği fasıllardan verilir.

MADDE 6. — Geçen yıl borçları tertibine konan tahsisat kifayet etmediği takdirde işbu borçlar taallûk ettikleri hizmetlere tekabül etmek üzere câri yıl bütçesine mevzu tahsisattan Gümrük ve inhisarlar vekâletinin muvafakatiyle mezkûr tertibe naklen tesviye olunur. 1937 - 1940 yılları borçları tertibindeki tahsisat kâfi gelmediği takdirde bu paralar 1942 yılı bütçesinin masraf tertiplerindeki tasarruftan Gümrük ve inhisarlar vekâletinin muvafakatiyle mezkûr tertibe naklen tesviye olunur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1. — İnhisarlar idaresinin 1942 malî yılı masrafları için ilişik (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 9 580 837 lira tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — İnhisarlar idaresinin 1942 malî yılı varidatı ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 118 406 218 lira olarak tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — Aynen.

MADDE 4. — Aynen.

MADDE 5. — Aynen.

MADDE 6. — Aynen.

MADDE 7. — (Sergilere iştirak ve propaganda masrafı) namıyla bütçeye konulan tahsisatın sarfı sureti ve evrakı müsbitesinin hazırlanması mütedavil sermaye marafları hakkındaki usullere tabidir.

MADDE 8. — Kacakçılık suçlarından dolayı mahkemelerce ve 3437 sayılı tütün ve tütün inhisarı kanununun tarihi meriyetinden evvel heyetlerce hükmolunan para cezaları tahsilâtından bu paraları tahsil eden idare muhafaza ve tahsil memurlarına bütçenin mukannen aidat faslından % 5 aidat verilir.

MADDE 9. — İnhisarlar idaresinin 1941 bütçe kanununun 9 ncu maddesiyle mütedavil sermayeden sarfına mezuniyet verilen 950 000 liradan kullanılmıyan ve kullanılıpta bütçe tasarruflarıyla kapatılan kısımların fabrika, tuzla ve imalâthanelerde yapılacak inşaat ve tesisat ile fennî serait ve tesisatı havi her nevi yaprak tütün ve barut ve patlayıcı maddeler depoları alın ve insası için 1942 yılında sarfına Gümrük ve inhisarlar vekâleti mezundur. Bu suretle sarfolunacak paralar her yıl sonunda bütçenin umumî tasarruflarından kifayeti nisbetinde mahsup olunur.

MADDE 10. — Karşılığı 1943 malî yılı İnhisarlar bütçesine konulacak tahsisattan temin olunmak üzere müskirat ve sarap fabrikaları inşaa ve tesis masrafları için 1942 malî yılı bütçesine mevzu tahsisat miktarını geçmemek üzere 1943 yılına geçici taahhüde girişmeğe Gümrük ve inhisarlar vekili mezundur.

MADDE 11. — İnhisarlar umum müdürlüğünün fabrika, tuzla, işleme yerleri gibi iş yerlerinde toplu olarak çalıştırdığı işçilere masarifi mütedavil sermayeden ödenmek üzere çalıştıkları günlerde ve günde bir defa yemek verilebilir.

MADDE 12. — İptidai maddeler hakkında tetkikatta bulunmak veya mübayaa işlerini ifa, tedvir ve murakabe etmek üzere muvakkaten bir yerden bir yere gönderilen ve ücretlerini bütçenin 1 nci faslından alan memur ve müstahdemlere kanun ve kararnamesi dairesinde verilecek harcırah ve yevmiyeler mütedavil sermayeden ödenir.

MADDE 7. — Aynen.

MADDE 8. — Aynen.

MADDE 9. — Aynen.

MADDE 10. — Aynen

MADDE 11. — Aynen

MADDE 13. — Bu kanun 1 haziran 1942 tarihinden itibaren meridir.

MADDE 14. — Bu kanunun hükümlerini icraya Gümrük ve inhisarlar vekili memurdur.

28 . II . 1942

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>H. Menemencioğlu</i>	<i>A. R. Artunkal</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Fayık Öztrak</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Yücel</i>	<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>Sırrı Day</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>R. Karadeniz</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>
Mü. V.	Ti. V.	
<i>F. Engin</i>	<i>M. Ökmen</i>	

MADDE 12 — Aynen

MADDE 13 — Aynen

A - CETVELİ

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1941	1942 malî yılı için	
			Mali yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
1		Ücretler			
	1	Memurlar	3 004 800	3 497 700	3 872 782
	0	Açık tahsisatı	8 000	0	0
	2	Muvakkat tazminat	85 476	119 856	30 000
	3	Hastaların tedavi, yol ve sair masrafları	10 000	10 000	10 000
	4	Müteferrik müstahdemler	612 960	761 033	751 536
		Fasıl yekûnu	3 721 236	4 388 589	4 664 318
2		Merkez ve taşra masrafları			
	1	İdarehane ve satış depoları kirası	190 000	190 000	210 000
	2	Mahkeme masrafları	56 000	56 000	56 000
	3	Para gönderme masrafları	97 000	120 000	140 000
	4	İdare masrafı	330 000	330 000	345 000
	5	Kaza sigortası	1 000	1 250	1 250
	6	Kurs masrafı	20 000	20 000	20 000
		Fasıl yekûnu	694 000	717 250	772 250
3		Daimî memuriyet harcırahı	80 000	80 000	85 000
4		Muvakkat memuriyet harcırahı			
	1	Muvakkat memuriyet harcırahı	40 000	54 999	59 999
	2	Tetkik için yabancı memleketlere gönderilecek memurların harcırahı	0	1	1
		Fasıl yekûnu	40 000	55 000	60 000
5		Müfettişler harcırahı	50 000	55 000	60 000
6		Tecrübe, ıslah ve mücadele masrafı			
	1	Fennî ekim, dikim, tecrübe masrafları	55 000	65 000	65 000
	2	Hastalıklarla uğraşma masrafı	15 000	15 000	15 000
		Fasıl yekûnu	70 000	80 000	80 000

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1941	1942 mali yılı için	
			Mali yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe talep edilen Lira	Encümence kabul edilen Lira
7		Kaçığı kovalama ve tütün ekimi masrafları			
	1	Ekim ve yazına masrafı	112 000	110 000	110 000
	2	Emanet ambarları	110 000	110 000	110 000
	3	Muhafaza ve muhafaza tahsil memurlarıyla kaçak maddeler masrafı	160 000	200 000	200 000
	4	Kaçakla uğraşma masrafı	10 000	6 000	6 000
		Fasıl yekûnu	392 000	426 000	426 000
8		1918 sayılı kanun ile ekleri hükümlerine göre verilecek ihbariye ve ikramiyelerle kaçak takibatında ölen veya sakatlananlara verilecek tazminat	10 000	10 000	10 000
9		Sabit kıymetler masrafı			
	1	Yapı işleri ve tamirleri	400 000	400 000	400 000
	2	Makineler ve teferruatı	50 000	50 000	50 000
	3	İdarehane demirbaş ve mefruşatı	80 000	80 000	80 000
		Fasıl yekûnu	530 000	530 000	530 000
10		Nakil vasıtaları masrafları			
	1	Mubayaa	83 500	83 500	83 500
	2	Tamir	20 000	20 000	20 000
		Fasıl yekûnu	103 500	103 500	103 500
11		Tütün ve müskirat, kahve ve çay, fabrika, atelye, imalâthane, tuzla ve yaprak tütün bakım ve işleme evleri ücret ve masrafları			
	1	Memurlar	1 255 320	1 453 125	1 542 442
	0	Açık tahsisatı	2 100	0	0
	2	Muvakkat tazminat	3 000	3 000	3 000
	3	Hastaların tedavi, yol ve sair masrafları	4 000	4 000	4 000
	4	Müteferrik müstahdemler	60 060	82 017	83 966
	5	İşçilere ve çocuk yuvalarına yardım	50 000	50 000	50 000

F.	M.	Varidatın nev'i	1941	1942 malî yılı için	
			Mali yılı muhammenatı Lira	Hükûmetçe tahmin edilen Lira	Encümençe tahmin edilen Lira
	6	Kiralar	85 000	85 000	85 000
		Fasıl yekûnu	1 459 480	1 677 142	1 768 408
12		Ecnebi mütehasşısalar ücret ve harcırahları	40 000		
	1	Ücretler		22 839	22 839
	2	Harcırah ve sair zaruri masrafları		12 161	12 161
		Fasıl yekûnu	40 000	35 000	35 000
13		Muhtelif masraflar			
	1	Şarapçılara verilecek prim	20 000	20 000	20 000
	2	Hayır müesseselerine yardım	1 500	1 500	1 500
	3	Sergilere iştirak ve propagan- da masrafları	70 000	50 000	50 000
	4	Yabancı memleketlere staj ve- ya tahsil için gönderileceklerin tahsisat ve harcırahi	1	1	1
		Fasıl yekûnu	91 501	71 501	71 501
14		Memurlar ikramiyesi	50 000	50 000	50 000
15		Tekaüt sandığına iştirak [Kanunu mahsusuna tevfikân istimal edilecektir.]	215 000	248 000	268 000
16		Reddiyat	10 000	20 000	20 000
17		Geçen yıl borçları	50 000	40 000	40 000
18		Eski yıllar borçları			
	1	1937 - 1940 yılları borçları	15 000	10 000	10 000
	2	1936 ve daha evvelki yıllara ait ve mürruzamanı kesilmiş borçlar	10 000	5 000	5 000
		Fasıl yekûnu	25 000	15 000	15 000

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1941	1942 mali yılı için	
			Mali yılı tahsisatı Lira	Hükûmetçe talep edilen Lira	Encümenec kabul edilen Lira
19		Mükannen aidat	5 000	2 000	2 000
20		Hükmolunmuş borçlar	15 000	10 000	10 000
21		3530 sayılı Beden terbiyesi kanunu hükümlerine göre yapılacak masraflar	15 000	15 000	15 000
22		4178 sayılı kanun mucibince verilecek çocuk ve yakacak zamları			
	1	Çocuk zamları	10 000	10 000	30 000
	2	Yakacak zamları	10 000	10 000	20 000
		Fasıl yekûnu	20 000	20 000	50 000
23		Müskirat ve şarap fabrikaları inşa ve tesis masrafları [Ankara Devlet ziraat işletmeleri kurumundan satın alınacak bira parkının bedeliyle bu parkta yapılacak tesisat masrafları da buradan ödenir.]	160 000	160 000	350 000
0		İdarei merkeziyenin Ankara'ya nakli dolayısıyla ihtiyar olunacak nakil masraflarıyla memurin harcırahları	120 000	120 000	0
24		1715 sayılı kanunun 8 nci maddesi mucibince Cumhuriyet Merkez bankasına verilecek itfa karşılığı	79 467	89 290	94 860
		UMUMİ YEKÜN	8 026 184	9 018 272	9 580 837

B - CETVELİ

F.	M.	Varidatın nev'i	1941	1942 malî yılı için	
			Malî yılı muhammenatı Lira	Hükûmetçe tahmin edilen Lira	Encümençe tahmin edilen Lira
1		Satış kârları	47 596 900	55 509 720	70 086 218
2		Muhtelif rüsum	400 000	400 000	400 000
3		Para cezaları	55 000	55 000	55 000
4		Muhtelif hasılat	120 000	120 000	120 000
5		İstirdat	40 000	25 000	25 000
6		Tütün ve müskirat müdafaa vergileri	17 100 000	51 216 242	47 720 000
UMUMİ YEKÜN			65 311 900	107 325 962	118 406 218

1942 nakil vasıtaları kadrosu

Aded	No.		Nev'i	Markası	Motör No.	Tahsis edilen işin mahiyeti	Mubayaa		Mubayaa tarihi	
	Y.	E.					Miadı	bedeli Lira		
Hizmet otobüsleri										
1	250	300	Küçük otobüsü	[*] Linkolen	1939	479631	İstanbul : Umum müdürlüğün devamlı hizmetlerinin ve kendine bağlı müesseselerle münasebet ve irtibatının başarılmasında ve mezkûr müesseselerin devamlı kontrol ve tef-tişinde, memur ve işçilerin naklinde kullanılır.	—	3 800.—	1939
1	251	301	>	[*] Buik	1936	1289261		—	2 925.—	1936
1	53	53	Otobüs	Şevrole	1939	838673	Çamaltı : İzmir arasında ve tuzlaya lüzumu olan mevaddın mubayaasında ve sair işle-rinde, memur ve işçi naklinde, posta işlerin-de kullanılır.	8	2 900.—	1939
1	6	6	>	>	>	838710	Yavşan : Tuzla - Konya arasında ve lüzumu olan mevaddın mubayaası ve sair işlerinde memur ve işçi naklinde, posta işlerinde kul-lanılır.	8	2 900.—	1939
Kamyon ve kamyonetler										
1	252	182	Kamyon	Ford	1936	2171093	İstanbul : İdareye ait bilûmum mamul ve gay-rimamul mevaddın ve diğer malzemenin, me-mur ve işçilerin naklinde kullanılır.	8	2 358.—	1936
1	253	213	>	>	1932	5149832	İstanbul :	8	2 500.—	1932
1	254	214	>	>	1932	149824	>	8	2 500.—	1932
1	259	220	>	>	1936	2171146	>	8	2 358.—	1936
1	260	221	>	>	1937	2171090	>	8	2 358.—	1937
1	261	222	>	>	1937	3407856	>	8	2 055.—	1937
1	262	223	>	>	1937	3699720	>	8	2 840.—	1937
1	265	226	>	>	1938	4468630	>	8	2 265.—	1938

[*] Elde mevcut iki otomobil kanununun muvakkat maddesinin B. fıkrası mucibince yenilenmeleri lâzımgelen zamana kadar kullanılacaktır.

Aded	No.		Nev'i	Markası	Motör No.	Tahsis edilen işin mahiyeti	Mubayaa bedeli		Mubayaa tarihi
	Y.	E.					Miadı	Lira	
1	273	330	Kamyonet	Opel 937	37-4521	İstanbul : İdareye ait bilûmum mamul ve gayrimamul mevaddm ve diğcr malzemenin, memur ve işçilerin naklinde kullanılır.	5	952.24	1939
1	274	370	»	» 938	38-99	» » » » »	5	952.24	1939
			Motosiklet						
1	21	21	Sepetli motosiklet	Ariel	1770	İzmir : Posta işlerinde, memur ve işçilerin naklinde	—	510.—	1938
			Bisiklitler						
1	1590	—	Bisiklet	N. S. U.	1233856	Adana (fab.) : Evrak ve posta işlerinde	—	42.—	1939
1	10	107	»	»	1324379	Mersin : » » »	3	42.—	1940
1	171		»	»	1335243	İskenderun : » » »	3	42.—	1940
1	160		»	»	335230	Tokat : » » »	4	42.—	1940
1	—	—	»	Grant ekspres	286991	Kaldırım : » » »	5	24.—	1939
1			»			» » » »		10.—	
1	—	—	»	—	—	Adana : » » »	—	—	—
			Deniz vasıtaları						
1	1		Motörlü arap mavnası	Klimaks	3993-60-375	İstanbul : İdareye ait bilûmum mamul ve gayrimamul mevaddm ve diğcr malzeme ile tuzun, memur ve işçilerin naklinde kullanılır.	8	5 846.77	1928
1	2		» »	Doyç	15269	» » » » »	8	9 600.39	1928
1	3		Motörlü prompteli armalı mavna	Skandiya	B. 282	» » » » »	8	8 250.41	1934
1	4		» »	Vidop	2879	» » » » »	8	9 100.—	1934
1	5		Motörlü armalı çekirtme	Klimaks		» » » » »	8	5 583.62	1934
1	6		Motörlü mumhane sandalı	»		» » » » »	8	3 123.50	1934
1	7		Motörlü çekirtme	Skandiya	220715	» » » » »	8	2 549.45	1934
1	8		Motörlü armalı çekirtme	Doyç	599514	» » » » »	8	12 668.80	1935
1	9		» »	»	15264	» » » » »	8	8 590.—	1939
1	10		» »	Skandiya	220690	» » » » »	8	8 150.—	1940
1	12		» »	»	220424	» » » » »	8	7 150.—	1940

Aded	No. Y. E.	Nev'i	Markası	Motör No.	Tahsis edilen işin mahiyeti	Mubayaa		Mubayaa tarihi
						Miadı	bedeli Lira	
1	11	Motörlü su dubası	Skandiya		İstanbul : Su naklinde	5	1 599.60	1938
1	204	Sandal bir çift	—		İstanbul : Nakliyatın kontrolunda ve umumî hizmetlerinde	—	50.—	1930
1	206	» iki »	—		İstanbul : Cibali fabrikası hizmetinde	—	103.82	Rejiden devir
1	—	» » »	—	—	İstanbul : Paşabahçe fabrikası hizmetinde	10	100.—	1934
4	—	Motör	—	—	»			
		Bira vagonları						
3	—	Tank vagonu	Linke - Hoffman Werke	600001,2,3	Ankara (Bira) : Ankara - İstanbul dökme bira naklinde	10	23 198.60	1937
1	—	» » »	»	600004	» » » » »	10	16 830.11	1940
13	—	Dekovil, vagonet ve hatları Vagonet (Maa hat ve teferruat)		—	Samsun (Fabr.) : Fabrika işlerinde, memur ve işçilerin naklinde		460.92	Rejiden devir
15	—	»		—	» » »	20	112.92	»
8	—	»		—	» » »	20	1 464.14	1935
12	—	» »		—	Paşabahçe : Fabrika işlerinde, memur ve işçi naklinde	10	4 153.48	1937
3	—	»		—	Karaağaç : Depo hizmetinde, memur ve işçi naklinde	—	490.—	1940
7	—	» »		—	Maltepe (Barut deposu) : Depo işlerinde, memur ve işçi naklinde	—	80.—	Şirketten devir
2	—	»	BVG 7		Haerbektaş : Tuzla hizmetinde, memur ve işçi naklinde	10	134.—	1925
2	—	»	BVG 7		» » »	10	151.—	1927
2	—	» »	Krupp		» » »	5	1 509.95	1939
10	—	» »	Krupp		Tepesidelik : » »	—	2 431.95	1939
2	—	» »			Kağızman : » »	20	2 524.18	1939-1940
2	—	» »			Kulp : » »	20	1 854.45	1939
301	—	» »			Yavşan : » »	—	71 732.46	1936-1939
8	—	»			» » »		100.—	1933
—	—	Hat ve teferruatı			» » »		768.70	1939-1940

Aded	No.		Nev'i	Markası	Motör No.	Tahsis edilen işin mahiyeti	Mubayaa		Mubayaa tarihi
	Y.	E.					Miadı	bedeli Lira	
26			Vagonet (maa hat ve teferruat)			Kaldırım : Tuzla işlerinde, memur ve işçi naklinde	—	1 756.13	—
5			»			Kegeç : » »	15	354.21	1939
100			»			Çamaltı : » »	—	5 553.54	—
291			»			» »	—	19 983.30	—
6	—	—	»			— İzmir (Şarap) : Fabrika işlerinde, memur ve işçi naklinde	—	581.33	—
14	—	—	»			— Kegeç : Tuzla işlerinde, memur ve işçi naklinde	—	—	D. Umumi-yeden devir
2	—	—	»			— Sekili : » »	—	2.—	»
12	—	—	»			— Çankırı : » »	—	—	1939
5	—	—	»			— Çakrı : » »	—	270.40	D. Umumi-yeden devir
Platpromlu arabalar									
35			Platpromlu araba			Paşabahçe : Fabrika işlerinde, memur ve işçi naklinde	10	1 718.06	1937
3			»			Kağızman : Tuzla işlerinde, memur ve işçi naklinde	15	216.90	1939
3			Platpromlu araba			Kulp : Tuzla işlerinde, memur ve işçi naklinde	15	216.89	1939
Lokomotifler									
1			Lokomotif	Oromstein et kop-pel 1937	12901	Yavşan : Tuzla işlerinde	—	4 717.93	1937
1			»	Arn. Yung. Yungalthal 1935	6009	» » »	—	5 353.07	1936
2			»	Smosahewwer et Co.	829-830	» » »	—	9 529.66	1938
1			»	Ar. Koppel	463	Çamaltı : » »	15	800.—	—
1			»	»	12902	» » »	—	4 800.43	1937
2			»	Dizel		» » »	—	—	—

Aded	No.	Nev'i	Markası	Motör No.	Tahsis edilen işin mahiyeti	Miadı	Mubayaa bedeli Lira	Mubayaa tarihi
Derezinler								
1		Derezin			Yavşan : Tuzla işlerinde, memur ve işçi naklinde	—	449.51	1938
1		»			Çamaltı : » »	—	50.—	—
2		»			» » »	10	650.80	1938
Tramvaylar								
1	2 2	Tramvay		162266	» » »	—	1 500.—	D. Umumi-yeden devir
1	3 3	»		161861	» » »	—	1 500.—	»
1	4 4	»		161859	» » »	—	1 500.—	»
1	4 4	»	Yerli	—	» » »	—	799.82	1936
Ototraklar								
1		Ototrak			» » »	—	100.—	—
Arabalar								
1		Yük arabası	Tek atlı		Ankara bira fabrikası : Fabrika işlerinde, memur ve işçi naklinde	4	177.10	1938
1		»	»		» » »	4	142.45	1934
2		»	»		Çakır tuzlası : Tuzla işlerinde, memur ve işçi naklinde	—	144.—	1936
1		»	»		Bingöl tuzlası : » »	8	40.—	1937
2		»	»		Kağızman tuzlası : » »	2	155.—	1939
1		»	Tek atlı		Kömür : » »	2	80.—	1939
2		»	»		Maltepe enstitüsü : Enstitü hizmetinde, memur ve işçi naklinde	6	96.66	1937
1		»	Çift atlı		» » »	6	80.—	1937
1		»	Tek atlı		Keçeç tuzlası : Tuzla işlerinde, memur ve işçi naklinde	4	40.50	1939
2	1,2 1,2	Yük arabası			Çamaltı tuzlası : Tuzla işlerinde, memur ve işçi naklinde	—	160.—	—
1	3 3	»	Tek atlı		» » »	—	50.—	—
4		»			» » »	—	200.—	—

Aded	No.		Nev'i	Markası	Plâka No.	Tahsis edilen işin mahiyeti	Mubayaa		Mubayaa tarihi
	Y.	E.					Miadı	bedeli Lira	
1			Yük arabası	Tek atlı		Ankara bira fabrikası : Fabrika işlerinde, memur ve işçi naklinde	—	—	—
1			»	Çift atlı		İstanbul bira fabrikası : Fabrika işlerinde, memur ve işçi naklinde	8	402.50	1941
1	1	1	Binek arabası	Brik		Çamaltı tuzla işlerinde. memur ve işçi naklinde	—	45.—	D. Umumi-yeden devir
1	—	—	Yük arabası	Çift atlı	—	Kılıçlar : Depo işlerinde, memur ve işçi naklinde	—	—	—
2	—	—	»	Tek »	—	Kağızman : Tuzla işlerinde, memur ve işçi naklinde	—	—	—
1	—	—	»	Çift »	—	İzmir : (Şarap) fabrika işlerinde, memur ve işçi naklinde	—	—	—
1	—	—	»	»	—	Tekirdağ : (Şarap) fabrika işlerinde, memur ve işçi naklinde	—	—	—
20	—	—	»	»	—	İstanbul : İdareye ait bilûmum mamul ve gayrimamul mevaddm ve diğer malzeme ile işçilerin naklinde	—	—	—
Atlar									
1			Araba atı			Ankara bira fabrikası : Fabrika işlerinde	—	67.—	1936
1			»			Keçec tuzlası : Tuzla işlerinde	—	80.—	1939
19			»			Çamaltı » » »	—	1 397.30	—
1			»			Kömür : » »	—	50.—	—
2			»			İstanbul bira fabrikası : Fabrika işlerinde	—	475.—	1941
1			»			Ankara bira fabrikası : » »	—	—	—
2	—	—	Araba atı		—	Kılıçlar : (Barut) depo işlerinde	—	—	—
2	—	—	»		—	Kağızman : Tuzla işlerinde	—	—	—
2	—	—	»		—	İzmir : (Şarap) fabrika işlerinde	—	—	—
2	—	—	»		—	Tekirdağ : (Şarap) fabrika işlerinde	—	—	—
40	—	—	»		—	İstanbul : İdareye ait bilûmum mamul ve gayrimamul mevaddm ve diğer malzeme ile	—	—	—

[**] 1942 senesinde kamyon mubayaası yapılamadığı ve zaruret bulunduğu takdirde kamyon yerine alınacaktır.

Adet	No.	Nevi	Markası	Motör No.	Tahsis edilen işin mahiyeti	Mubayaa		Mubayaa tarihi
						Miadı	bedeli Lira	
					memur ve işçilerin naklinde	—	—	—
		Merkepler						
1		Saka merkebi			Fadlum tuzlası : Tuzla işlerinde		12.—	1935
1		»			Hamo » » »		13.—	1941
1		»			Bingöl :		1.50	1934
1		»			Cedit :		7.—	1935

